

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

Articulus V. Quomodo donationes conjugum invalidæ, confirmentur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

posse vindicare rem donatam; juxta clarâ dispositionem. *L. cum hic status. §. fin. junct. Gloss. ibid.* Cæterum ea donatio valet; quia tunc non est voluntas donandi conjugii, sed extraneæ; cui non obest, quod auferri per fiscum possit in poenam delicti. Ab hoc tamen (de fisco) excipit legatum Uxori putativæ; sed matrimonii nullitatem ignoranti, factum à viro conscio nullitatis, arg. *L. ult. ff. de Legat. 1.* quod probabiliter etiam extendit Molina *tr. 2. de Jus. D. 200. num. 8.* & Sanchez *num. 4.* ad donationes, & alios contractus inter vivos; creditur enim donâsse extraneæ.

Denique donata conscio nullitatis à donante, bonâ fide credente, legitimum esse matrimonium, ab hoc repeti possunt; aut, si decessit, ab ejus heredibus. *Non enim possunt cedere fisco*, cum donans non peccaverit; *non donatario*, ne commodum habeat ex eo, ubi poenam meretur. *c. Nuper*, de quo *num. 1719.* ergo meritò redire debent ad donantem, præsertim, quòd donatio talis procefferit ex errore.

1721. Dices: Uxor putativa coacta fuit viro putativo restituere castra, propter nuptias donata, licet ambo contraxerint malâ fide, nimirum cum scientia impedimenti, ut dictum est *num. 1718.* Resp. dispositionem in eo casu esse specialem, propter bonum pacis; quia Rex Legionensis se matrimonii invalidi Ecclesiasticæ separationi accommodare noluit, nisi ea castra sibi, ablatâ Uxore, per Ecclesiam restituerentur; ut supra dictum est. Responderi etiam potest, eam donationem non valere solùm, *in quantum erat donatio propter nuptias.*

1722. Dubium 8. de reciprocis donationibus conjugum. Quæstio est, an conjugibus in *cit. c. fin. h. t.* prohibita sint donationes reciproca, sic, ut firmæ non sint, ante mortem donantis, sed ab illo pro libitù revocabiles? Valere illas, & statim firmas esse, si non sint inæquales notabili excessu, docet Haunold. *tom. 3. de Jus. tr. 9. num. 198. quòd excessum tamen egere confirmatione.* Ratio primi est, quia cum sunt æquales, donans non evadit pauperior; cum tantundem recipiat. Ratio secundi autem, quia excessus ille

obveniret conjugii eum recipienti ex titulumere lucrativo constante matrimonio.

Porissima dubitatio est de donatione reciproca in tempus mortis omnium bonorum, quâ duo sibi de præfenti, & inter vivos reciprocè donant omnia bona in tempus mortis, si prius moriatur, sic ut securâ unius morte, ab hujus puncto sicut alterius, & ab eodem occupabilia. Affirmativam sequitur Andreas Gail *Volum. 2. observ. 126. num. 3.* pro ea citans plures graves Authores, & Haunold. *cit. n. 174.* dicens, omnium ferè Neotericorum confessione sententiam affirmantem esse consuetudine receptam, idem testatur Myningero *centur. 2. observ. 33.* quidquid sit de jure scripto, cui, si quid in contrarium in eo statutum foret, contrariâ jam consuetudine derogatum est.

Non desunt tamen, qui defendant sententiam negantem cum Scipione Gentili *lib. 2. de donat. inter Virum & Uxorem. c. 20. ex L. 19. C. de pactis*, ubi hoc pactum solis militibus permittitur. Sed esto si foret, jam ei locus non esset, ubi contraria consuetudo recepta est. Cæterum ibi non est sermo de hoc pacto vicissitudinario, seu reciproco; sed solùm de simplicis promissione, *que vim postremi iudicii*, seu ultimæ voluntatis obtineat. Hæc enim, si in scripturam deducatur *contemplatione mortis*, ibi solis militibus permittitur, adeoque istæ promissiones, quibus quis alterum suum heredem, & successorem futurum promittit, sunt donationes instar ultimæ voluntatis, aut mortis causæ, quales non sunt reciproca donationes inter conjuges, eum non sicut contemplatione mortis, sed inter vivos eventu mortis solùm apposito, tanquam conditionis vel termino.

ARTICULUS V.

Quomodo donationes conjugum invalidæ, confirmantur?

Utroque jure constitutum est, ut donationes conjugum invalidæ, hoc est, nondum firmæ, & alioquin revocabiles, confirmantur securâ morte donantis, non præmortuo donatario, si prius revocate non sint, ut constat ex *c. fin. h. t.* de quo *num. 1689. & L. 32. §. 4. ff. eod. ibi: sed ab*

semel donatorem penituit, etiam heredi potestatem revocandi tribuimus, si appareat, defunctum evidenter revocasse voluntatem; quod si in obscuro sit, proclivior esse debet Index ad comprobandam donationem. Unde, quando L. 23. ff. h. t. dicitur: ab Uxore, propter donationem sibi à marito factam, non posse conveniri heredem mariti, licet durante voluntate maritus decesserit, sermo est de donatione, quæ stetit solum intra mutuum consensum, res necdum traditâ, quod requiritur, ut morte donantis donatio non revocata confirmetur, ut dicemus infra; sic Gothofred: *ibid. in Gloss.*

1725. Quæstio autem est 1. quæ conditiones ad hanc confirmationem requirantur? Resp. iudicio Doctorum requiri complures conditiones. 1. quod donatio, ante mortem donantis, ab ipso non sit revocata c. *fin. h. t.* 2. quod donatarius non sit mortuus ante donantem c. *fin. eod. L. Cum hic status. §. si divortium. ff. eod.* 3. quod res donata sit tradita donatario. L. Papinianus. 23. ff. h. t. L. Res 24. C. eod. 4. quod ex tali donatione donans non sit factus pauperior, nec accipiens locupletior. c. *fin. h. t.* 5. quod donans usque ad mortem retinuerit, ac perseveraverit in eadem voluntate, ut habetur c. *fin. cit. 6.* quod non fiat sine infirmatione apud Iudicem, si excedat 500. aureos L. Donationes 25. C. h. t. de his igitur in præfens distinctius agendum est.

1726. Quæstio 2. de donationis revocatione? Resp. cum ex *cit. c. fin. & cit. L. 32.* constat, donationem inter conjuges prohibitam, evanescere, si donans eam ante mortem suam revocet, dubitari, an ad hoc requiratur revocatio expressa? Resp. sufficere tacitam, ut dicitur *cit. L. 32. §. 5. ff. h. t.* ibi: si maritus ea, quæ donavit, pignori dederit, utiq; eum penituisse dicemus, licet dominium retinuit; quod tamen intellige, nisi ex circumstantiis constaret, quod ea pignori dederit, animo, pignus eliberandi, & non relinquendi in solutum: & tamen si verum sit, legatum non revocari, vel adimi per hoc, esto à Testatore, post testamentum conditum, pignori detur, ut dicitur §. 12. *Instit. de Legat.* quia valet jure communi; non idem tamen inferri, si res donata detur pignori

Tom. II.

à donante. Nam hæ donationes conjugum, jure solum singulari, habent, quod morte donantis confirmantur; quæ autem valent jure solum singulari, facilius revocantur.

Ex hoc colliges 1. Si inter conjuges 1727. divortium sequatur, donationem prius factam evanescere, nec morte donantis confirmari, quia tacite revocata censetur. Excipe, nisi ex mutuo consensu, & beneplacito, factum esset divortium, aut aliunde constaret, donantem velle etiam eo casu donationem valere; ut colligitur ex L. 32. §. 10. ff. h. t. Coll. 2. si maritus rem donatam vendat, permutet, leget alteri, aut pignori, vel hypothecæ speciali subiciat, censi donationem priorem, inter conjuges factam, tacite revocatam. L. cum hic status. §. si maritus. ff. h. t. cum sit manifestum, non solum hujusmodi obligatione (nimirum hypothecæ specialis; de hac enim ibi aperte sermo est, ut patebit ex num. seq.) sed etiam donatione, vel venditione, vel alio quolibet modo rebus alienatis, revocatam esse, à Viro in mulierem factam, donationem.

Colliges 3. si donatarius post donationem mores mutet in deterius, nimirum in damnum donantis (ut si Uxor donataria adulterium committat) censi eo casu donantem revocare donationem; ita Sanchez lib. 6. D. 15. num. 11. Coll. 4. donationes conjugum invalidas, nec tacite per hoc revocari, quod res donata subiciatur hypothecæ generali omnium bonorum; ut colligitur ex L. 12. C. h. t. ubi solum revocari dicitur hypotheca specialis, ibi: si maritus tuus creditores sortitus, post factam in te donationem, fundum, quem ex donatione juri tuo vindicas, iisdem specialiter obligavit, eandem obligationem defensionis tuæ firmitatem interrumpere, intelligere debes; ergo non, si solum generaliter obligavit.

Ex hoc patet etiam ad quintam conditionem. Nam si donans rem donatam, nec expressè, nec tacite revocavit ante mortem, censetur eo ipso in eadem voluntate usque ad mortem perseverasse. Sed quæri potest. 2. an hoc verificetur, si donationem factam revocavit quidem, sed ante mortem iterum renovavit, seu approbavit? respondetur ex *cit. L. 32. §. 3. ff. h. t.* ubi

Iii

ubi

ubi hæc habentur: *penitentiam accipere debemus supremam; proinde, si uxori donavit, deinde cum penituit, mox desit penitere, dicendum est, donationem valere, ut supremum ejus spectemus iudicium.*

1729. Questio est 3. de donatario præmortuo; de quo Resp. constare ex *cit. c. fin.* donationem inter conjuges prohibitam, evanescere, si donatarius ante donantem moriatur, & quidem adeo, ut hæredes defuncti nullum jus habeant repetendi, seu exigendi donatum à donatore, etiam si facta esset donatio simul cum rei traditione, prout etiam traditur *cit. L. 32. §. 10. ff. b. r. ibi: Si prior decesserit, qui donum accepit.* ubi etiam §. 14. provisum est casui, quo ambo conjuges simul interirent v. g. naufragio, domus ruinâ &c. Nam esto ibi dicatur, quod non possit dici donatarius prius vitâ decessisse, si simul decessit; in dubio tamen, ubi non constat simul decessisse, censet Ulpianus ibidem, resolutionem stare pro valore donationis, eò quod pro se donatarius habeat conditionem possessionis; & hæredi donantis incumbat probatio, quod donans donatario supervixerit, de quo videri potest Menochius *lib. 6. præsumpt. 50. à num. 16. V.* quæ dicam infra in proximè seqq.

1730. Idem procedere videtur ex eadem *L. 32. §. 10.* in casu, quo uterque conjunx simul obiret, loquendo de donatione inter ipsos facta, ut, *qui alteri supervixerit*, bona donata obtineret. Nam in hoc casu neuter donatarius est alteri præmortuus, & utriusque mors est simul secuta; ergo est morte donantis confirmata; ergo utraque valet? conditio enim, *si alter supervixerit*, tacite inest, & subintelligitur in ea donatione; & solum operatur, ut supervivens habeat ea, quæ ipse donavit; quia donatio non est morte confirmata, & simul ea, quæ ipse alter præmortuus donavit, quia morte confirmata est hujus donatio. Cum ergo in hoc casu conditio (quod alter alteri supervivat) non sit implera, neuter habebit, quod ipse donavit, quisq; tamen, quod alter donavit, quia hæc donatio donantis morte confirmata est.

1731. Questio est 4. de traditione rei donatæ? Resp. ut donationes conjugum

morte donantis confirmantur, requirunt traditionem rei donatæ, ex *num. 1725. ibi*, quod confirmatur ex *L. 24. C. b. r. ibi: res uxoris, quæ vel successione qualibet, vel emptione, vel etiam largitione viri in eam, ante reatum jure pervenerant, mortuo viro licet ex pœna, illibatas esse præcipio.* Ubi clarè apparet, quod loquatur de re traditâ, seu largitione, quæ jure pervenit ad uxorem. Hinc ex textu *L. 23. relata à nobis supra* (quæ dicitur, *si maritus stipulanti spondidisset uxori suæ, non putari, hæredem mariti posse conveniri, licet durante voluntate maritus decesserit*) quem textum supra diximus solum procedere (quia non fuit traditio facta) non autem in casu traditionis factæ; immeritò aliqui Authores negant deduci, ad hoc, ut donationes conjugum revocabiles, morte donantis confirmantur, requiri rei donatæ traditionem.

Primò enim immeritò dicitur, sententiam Papiniani, quam in *cit. L. 23.* refert Ulpianus, fuisse quidem ab hoc relata, sed non approbatam. Nam relator expressè dicit, Papinianus rectè putabat: ergo dictum ejus approbat. Secundò immeritò dicitur, illa verbalis relata *num. 1724.* non esse verba Severi, de cujus oratione dicitur, *Papinianus rectè putabat*; sed filii ejus Antonini, universali-ter locuti, de omnibus donationibus; & orationem Severi non fuisse de donationibus conjugum; sed aliis rebus uxoris causâ comparatis. Nam in dicta *L. 23.* expressè dicitur: Papinianus rectè putabat, orationem D. Severi *ad rerum donationem pertinere*; quibus verbis statim subjiciuntur ea denique si stipulanti &c. quæ retulimus *num. 1731.* ergo citra fundamentum dicitur, textum priorum non affici posterioribus, quibus non confirmatur donatio conjugum rei non traditæ, etiam secutâ morte donantis; ita Sanchez *l. 6. hic D. 14. à n. 6.*

Dices: si, ut donationes conjugum revocabiles, morte donantis confirmantur, requireretur, res prius traditas esse donatario, requireretur vel traditio realis, vel ficta? neutrum dici potest; ergo; primò enim generalis regula est de omnibus donationibus in *L. 32. §. 23. ibi: Et*

generaliter uniuersæ donationes ualeant, quæ antea impediri diximus, ex oratione ualebunt; sed antea impediabantur donationes non tantum rei traditæ, sed etiam non traditæ; ergo nunc ex oratione ualent sine traditione.

1734. Et confirmatur ex eadem L. 32. §. 1. ff. b. t. ubi dicitur: *Oratio autem Imperatoris nostri de confirmandis donationibus non solum ad ea pertinet, quæ nomine Uxoris à viro comparata sunt, sed ad omnes donationes inter Virum, & Uxorem factas, ut ipso iure fiant res ejus, cui donata sunt, & obligatio sit civilis, nimirum tradendi; prius enim (nimirum ante hanc constitutionem) ex tali donatione, licet res fuisset tradita, civilis actio non dabatur ex num. 1731. ergo confirmatur jam donatio, etiam re non traditâ; cum detur actio ad exigendam traditionem.*

Secundò, cum vir quidam Uxori, constante matrimonio, incrementum dotis cauta, non numeratæ, donasset, & donatione non reuocatâ, decessisset, Imperator respondit, *mulierem ab hæredibus mariti posse donationem illam exigere, ut habetur L. 2. C. de dote cauta, non numerata.* Atqui hoc casu non interuenit ulla traditio; ergo. Tertiò in Novella 162. c. 1. expressè approbatur donatio viri, Uxori legitimè facta, tanquam confirmata morte viri, qui eam non reuocavit, *etiamsi non interuenerit traditio; ergo donatio etiam sine traditione, morte donantis, confirmatur, si non sit reuocata.*

1735. Resp. ad object. in num. 1733. N. min. nam ex hac ipsa Novella etiam constat, aliquam traditionem requiri, ut patet ex verbis Iustiniani, ibid. *Nos uerò recordati sumus constitutionis nostre dicentis: donantem, etsi non sit stipulatus traditionem, necessitatem habere, tradere donatum; quod confirmari potest legibus à nobis allatis num. 1731. sufficit tamen traditio ficta, ut cum communi tenet Sanchez. lib. 6. hic D. 14. num. 12. per L. Cum hic status. 33. §. si maritus. ff. b. t. ibi: si in possessione precaria mulierem remansisse, paratamq. esse, satisfacere Creditori, dicendum est, donationem ualere.* Si enim remansit in possessione, saltem ficta rei traditio interuenire debuit. Et quamvis verum sit, quòd non ualeat ficta traditio, quando actus

Tom. IV.

principalis omnino nullus fuit; secus tamen est, quando non est omnino nullus, sed vires accipere potest; at donatio inter conjuges non est actus omnino nullus, sed morte donantis, si ante reuocata non sit, potest vires accipere, ut ex dictis constat: ergo in hoc casu sufficit traditio ficta.

Ad primam prob. min. in num. 1733. 1736. N. secundam partem min. quòd donationes non traditæ prius impediabantur, eo impedimento, de quo in præfens sermo est. Nam illæ solæ donationes conjugum dicuntur impediri à jure, quæ specialiter cauent, ne donatario rei donatæ dominium irrevocabiliter cedat ante donantis mortem; at hoc habent solæ donationes traditæ; quia donationes consistentes in solo mutuo consensu, absque rei traditione, à translatione domini in donatarium, non impediuntur speciali lege, donationibus inter conjuges negante firmam translationem domini; sed generaliter per carentiam traditionis; ergo.

Ad confirm. min. in num. 1734. Resp. 1737. in dato casu non dari actionem ex obligatione per stipulationem inductâ ad tradendas res donatas, cum, ut observat communis, non fuerint donatæ res corporales, sed solum actiones, quæ sunt jura incorporalia, à viro Uxori cessæ, ut ipso jure ejus fierent, & pro se quasi Procuratorem agere, & juribus sibi cessis aduersus debitores donantis, sicut ipse uoluisset, experiri posset. Quare negandum est, in dicta lege actionem tendere ad tradendam rem donatam; cum solum sit ad experiendum contra debitores; jure Uxori constituto actionum earum cessio.

Ad 2. prob. min. in num. 1734. Resp. 1738. in dicto casu omnino confirmatam esse donationem, & actionem concedi Uxori, ad exigendam traditionem, sed realem; nam fictam processisse, colligitur ex verbis legis, *cum maritus rem suam in dotem adscripsit presente, ac liberalitatem acceptante Uxore; maximè si ipsum dotale instrumentum mulieri consignavit; cujus operum non exprimitur in lege; ergo donatio hæc morte donantis non fuit confirmata nullâ omnino traditione interueniente.* Ad 3. prob. in num. cit. Resp. quando Imperator ibi dicit, donationem

lii 2

Uxori

Uxori factam; ac Viri silentio non revocatum, ejusdem morte confirmari, ac donatrici præbere vel exactionem, si stipulatio intervenerit; vel conditionem ex lege, si minus, licet non intervenerit traditio, intelligendam resolutionem esse, de non interposita traditione reali.

1739. Ratio hujus explicacionis est, quia Imperator inibi non utcumq; concedit Uxori hanc exactionem, vel conditionem ex donatione morte donantis confirmata; sed, si instrumentum donationis de eare confectum sit, si Uxori traditum, si ad acta publica insinuatio facta in casu, quo locus foret legi eam exigenti, ut patet ex verbis: si perfectè omnia se habeant, quæ ad talem donationem pertinent, ut morte donantis confirmetur; in hoc autem casu certum est, non deficere traditionem fictam; ergo solum loquitur de casu, quo non intervenit traditio realis.

1740. Quæres, an, si maritus donans Uxori apponeret clausulam constituti, hoc est, diceret, *Terem donatam possidere nomine non suo, sed Uxoris*, hæc possessio conferretur ficta traditio, ut morte mariti donatio confirmaretur? Resp. affirmativè; quod etiam procedit, si diceret, *se sibi reservare illius usumfructum*. Nam quisquis rem aliquam donando, vel in dotem dando, vel vendendo, usumfructum ejus retinuerit? etiamsi stipulatus non fuerit, eam continuò tradidisse credatur, ut dicitur *L. 28. C. de donat.* similiter remissio debiti habet vim traditionis per *L. 32. §. 23. ff. h. t.*

1741. Quæstio est §. de donatione donantem conjugem reddente pauperiorem; alterum locupletior. Resp. ut donatio, constante matrimonio, inter conjuges facta, ante donantis mortem non sit firma, sed à donante revocabilis, & evanescat, requiri, quòd donans, ex vi talis donationis non fiat pauperior, & recipiens locupletior, ut constat ex *cit. c. sim.* suprà relato; & *L. 5. §. 8. ff. h. t.* unde, si donatio non præstet utrumq; hunc effectum, donatio valet.

1742. Dubitatur tamen. I. quando dici possit donans vi donationis fieri pauperior, & recipiens locupletior? Resp. quòd tunc, si vi donationis patrimonium suum,

quod actu habet, diminat; ut dictum est *num. 1692.* Ex quo sequitur valere donationem viri, factam Uxori de rebus, quas, si vellet, acquireret, donando Uxori, ut dictum est in præmissis, etiamsi faceret animo, ut ipsa fieret locupletior. *cit. L. 5. §. 16.* quia non fit pauperior, qui non acquirit, sed qui de patrimonio suo desposuit. *cit. L. 5. §. 13.* Ex hoc colliges, virum validè donare Uxori legatum sibi obventurum, vel etiam hæreditatem ex testamento, vel substitutione, ut dicitur *cit. L. 5. §. 14.* quia inde non fit pauperior vi donationis, prout depauperatio accipitur in jure ad invalidandas donationes inter conjuges, securo effectu depauperationis ex vi donationis, ex *n. 1792.*

Hinc, quando in *L. 3. §. 13. h. t.* dicitur, nullius esse momenti donationem, si donaturum mihi jussero, Uxori mea dare, & *L. statim seq.* dicente, idem esse, si mortis causà traditurum mihi, jussero Uxori tradere. Resp. cum agatur in *L. 3.* de donatione inter vivos, sed jam acceptatà, consequenter jure quæsitio ipsi donatario, si hoc jus Uxori cederet, jam fore, quo aliquid pertinens ad patrimonium, marito decederet; ad *L.* autem statim sequentem, & similes Resp. dictas leges non procedere de donationibus inter vivos, sed mortis causà, quæ re traditã statim transfert dominium, licet revocabile; & sic donans jam de re sua perderet, quod non est in legato, cujus dominium non transit in legatarium, anteq; mortem legantis.

Dubitatur 2. an valeat donatio inter conjuges, ex qua donans quidem fit pauperior, sed alter conjunx non fit locupletior? Resp. quòd sic. Nam donantis depauperatio, & recipientis locupletatio, copulativè requiritur, ut talis donatio non valeat; hoc est, nondum firma sit, ut patet ex *num. 1691.* & dicitur *L. 5. §. 8. ff. h. t.* Ut si vir donet Uxori, sepulcrum causà; vel donet, ut convertatur in bonum tertii; vel fundetur oleum pro lumine Ecclesiæ, vel Capellania &c. Nam etiam aliàs de suo, si hoc voluisset, donatarius dare debuisset; ex hoc tamen non sequitur, nisi quòd exinde non sit factus pauperior; sed non, quòd factus sit locupletior. Quod etiam procedit, si non sit factus

factus locupletior ex re donata, quando sine ipsius culpa perit.

1744. **Quaestio est 6. de insinuatione donationis inter conjuges; nimirum, an, ut donatio inter conjuges prohibita, morte donantis confirmetur, praeter hoc, quod requiritur, non esse prius revocatam, rem donatam esse traditam, & vi donationis nec donantem pauperiorem, nec alterum locupletiozem esse factum, requiritur, quod insinuetur Judici, si excedat 500. aureos?** Affirmativam sequitur Pirhing. *h. i. num. 19. ex L. Donatio- nes. C. eod.* Caterum, de hoc ex professo agit *l. 3. tit. de Donat.* Illud hic annotandum est, donationes conjugum non esse revocabiles usque ad mortem donantis, consequenter nec eo usque, in dicto sensu, esse invalidas, nisi vi talis donationis donans pauperior, recipiens locupletior fiat, ut dictum est.

ARTICULUS VI.

An donationes inter conjuges prohibita, etiam aliis modis confirmantur?

1745. **Quaestio est. 1. an donatio, ceteroquin conjugibus prohibita, & ante mortem donantis revocabilis, confirmetur adiecto juramento? hoc multipliciter intelligi potest. 1. ut eo ipso obliget in vi donationis, & iustitia. Et hujus resolutio pendet a quaestione, an pacta jure invalida, adiecto juramento confirmantur, ut obligent in vi pacti, vel ex iustitia? vel tantum in vi religionis? de quo agitur in Tit. de Pactis.**

Secundo, an actus revocandi, saltem ex vi religionis, fiat illicitus juranti, quod, quantum est ex se, nunquam velit donationem factam revocare? & hoc affirmat communis. Nam, non revocare talem donationem, non est objectum illicitum, seu turpe; & quamvis donationes conjugum prohibitae sint; haec tamen prohibitio solum in eo stat, quod earum effectum suspendat, & revocabilem concedat, quin ad revocandum cogat.

Nec ex eo, quod juramentum in testamento scriptum, dicatur nullius momenti, si est contra vim, & auctoritatem

juris conditum, ut dicitur *L. 112. §. fin. de legat. 1.* idem sequitur de his donationibus juratis. Nam haec non sunt omnino nullae, ut saepe dictum est; sed tantum, non omnino firmae, adeoque juramenti accessione possunt vires accipere: testamentum autem contra vim & auctoritatem juris, est omnino nullum.

1746. **Quidam autem negant, revocationem, apposito juramento, posse confirmari etiam sic, ut revocatio fiat illicita juranti, saltem ex virtute religionis; volentes tale juramentum esse, de re illicita ex eo, quod haec donationes laxent frenum libidini; sed haec ratio nimium probat; quia cum hoc sit illicitum jure naturali, & divino, etiam non revocare illicitum, foret eodem jure, consequenter omnes donationes conjugum (ceteroquin prohibita) ante mortem, jure naturali, ac divino revocandae forent, quod dici non potest. Leges ergo donationes conjugum ex hac ratione noluerunt statim firmas, ne passim esset periculum libidinis; ad quod sufficiebat, revocari posse, ubi jurata non foret.**

Dixi: tales donationes, apposito juramento, confirmari hoc sensu, quod illicita juranti reddatur revocatio ex virtute saltem religionis; Caterum revocatio invalida non esset; cum donanti, apposito juramento, non auferatur potestas revocandi, quam ante habuit; esto illicite ageret, contra vinculum juramenti, quod servandum semper est, quando potest sine salutis dispendio. Alias etiam, qui simpliciter vovit, & juramento confirmavit, se non initurum matrimonium, ducens Uxorem contra votum juratum, invalide duceret, contra communem, ut diximus alibi.

1747. **Quaestio est 2. an donationes conjugum, alias prohibita, confirmantur morte civili donantis, v. g. professione in Religione, servitute, capitis diminutione? Resp. 1. si Religio est capax possidere bona in communi, non confirmari professione in tali religione, sed expectandam mortem naturalem; secus si Religio sit incapax possidere bona in communi; ita Sanch. *l. 6. D. 17. n. 8. & 9.* ratio primi est, quia talis Religio representat suum professum, quam diu naturaliter vivit; & bonis ejus, de quibus ante**